

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Secunda Secundæ Et Tertia Pars Divi Thomæ Complectitvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores, & praxim spectantes, maximè circa
Sacramenta, accuratè declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1664

Sectio I. Quinam sumere poßint hoc Sacramentum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13826

DISPUTATIO SEPTUAGESIMA NONA.

De sumentibus Sacramentum Eucharistiae.

IN hoc Eucharistia Sacramentum ab aliis differt, quòd cetera ab usu non distinguantur, sed in ipsa eorum administratione consistunt. Hujus verò Sacramenti substantia ab illius usu est diversa, quam primum namque verba consecrationis à Sacerdote super materiam aptam cum debita intentione proferuntur, Christus sub speciebus illis constituitur, & verum conficitur Sacramentum, atque ita donec species corrumpantur, permanet, sive quis Sacramentum sumat, eoq; utatur, sive non, ut apud omnes est in confesso.

SECTIO PRIMA.

Quinam sumere possint hoc Sacramentum.

I. Duplex est Sacramenti Eucharistia usus, Sacramentalis, & Spiritua-
lis.

SANCTUS Augustinus, Sanctus Hilarius, & alii Patres usum hujus Sacramenti aiunt esse duplicem: Sacramentalem, & Spiritualem; Sacramentalis usus est, quando ipsum Sacramentum, Christus scilicet sub speciebus verè & realiter praesens sumitur: spiritualis verò usus ille dicitur, dum quis habet votum, seu desiderium ac propositum suscipiendi hoc Sacramentum, quod tamen, ut sit sumptio, seu usus spiritualis, procedere debet ex fide vivâ, quae scilicet est informata Charitate, seu in animâ gratiam habitualemente habente.

II. Eadem sumptio Eucharistia potest esse & Sacramentalis, & Spiritua-
lis.

Eadem verò sumptio seu usus, & sacramentalis esse potest & spiritualis. quando nimirum quis in gratiâ existens hoc Sacramentum cum intentione & cognitione manducat; si enim manducetur, vel sine cognitione, ut à bruto, vel homine existimante hostiam non esse consecratam, non potest propriè dici sumptio sacramentalis, sed materialiter tantum, cum non sit usus Sacramenti ut Sacramentum est. Imo licet quis cum intentione & cognitione Eucharistiam sumat, si tamen effectus hujus Sacramenti sit incapax, non potest etiam dici propriè usus sacramentalis, cum Sacramentum applicaretur subjecto sibi improporionato.

III. Ad sumptionem Sacramentalis

Ad sumptionem ergo, seu usum sacramentalem tria illa jam posita requiruntur, cognitio, intentio, & subjectum aptum, seu capax fructus

R. P. Comptoni Theol. Scholast. Tom. II.

Sacramenti, augmenti scilicet gratiae. Quamvis autem spiritualis usus, seu sumptio in subjecto effectus illius seu fructus capace conferat gratiam, plus tamen confert sumptio realis, seu sacramentalis; aliquid enim gratiae addit supra meritum operantis.

Circa illos ergo, qui hoc Sacramentum suscipere possunt, hominibus imprimis Sacramenti hujus sumptionem competere certum est, cum & ipsorum gratiâ institutum primò fuerit, ipsique impositum sit illius sumendi praecipuum. Animalia rationis expertia, ut proximè dixi, esto materialiter corpus Christi manducare possint, cum non minùs species sacramentales sumere, & in stomachum trajicere possint, quàm homines, non tamen possunt formaliter seu sacramentaliter comedere corpus Christi, nempe cum verâ intentione sumendi illud: quo tantum sensu negavit Waldensis & alii nonnulli bruta posse manducare corpus Christi.

IV. Hominibus institutum est hoc Sacramentum.

Quoad Angelos etiam dicendum, non posse eos vel corporaliter hoc Sacramentum manducare, cum corpora non habeant, & si assument, adhuc actio illa ore sumendi & comedendi non esset propriè manducatio & motus vitalis, sed nec etiam propriè possunt hoc Sacramentum manducare spiritualiter; spiritualis enim manducatio, non est nisi in ordine ad corporalem; nec enim proprium habere potest desiderium hujus Sacramenti is, qui illud reipsâ sumere non potest. Lato tamen modo subinde dicuntur spiritualiter Christum manducare, quia ei per charitatis vinculum uniuntur: sicut etiam à Patribus non semel dicuntur aliqui Christum spiritualiter manducare, quia illius adventum & mysteria credunt.

V. Angeli etiam corporaliter non possunt hoc Sacramentum manducare, sed licet assument corpora.

Q9

Manducatio

VI.
Triplex est
hujus Sa-
cramenti
manduca-
tio.

VII.
Parvuli ba-
ptizati fru-
ctus hujus
Sacramenti
sunt capa-
ces.

VIII.
Alii etiam
Patres do-
cent parvu-
los esse hujus
Sacramenti
capaces.

IX.
Quares, qua
de causâ mo-
do parvulis
non detur
Euchari-
stia.

X.
De perpetuo
amentibus
idcirco dicitur
quod
dicitur de
parvulis.

Manducatio itaque hujus Sacramenti, ut numero primo declaravi, triplex est, Spiritualis tantum, quando quis Fide vivâ, seu Charitate informatâ illud sumere desiderat; Sacramentalis tantum, quando realiter quis cum verâ intentione illud sumit; Spiritualis simul & Sacramentalis, quando quis in gratiâ ad illud accedens, fructum ejus recipi percipit.

Quoad parvulos dicendum eos, si baptizati sint, esse capaces fructus hujus Sacramenti: unde olim in variis Ecclesiis, tum græcis tum latinis consuetudo fuit, ut parvulis Eucharistia ministraretur; Sanctus enim Dionysius capite secundo de Ecclesiasticâ hierarchiâ, parte secundâ & tertiâ id affirmat, quem licet Sanctus Thomas quæst. 60. articulo nono, ad tertium exponat, quod solum loquatur de adultis, verba tamen ejus videntur esse de omnibus baptizatis, quibus statim post baptismum Eucharistiam dari solitam esse affirmat. Clariùs verò idem Sanctus Dionysius capite septimo, parte tertiâ, sub finem idipsum tradit his verbis: *Illud verò quod pueri quoque qui nondum possunt intelligere divina, sacri Baptismatis altissimorumq; communionis sacro-sanctæ signorum participes fiant, profanis (hoc est gentilibus) irridendum videtur; & intra: Tradit autem puero sancta mysteria Pontifex, ut nutriatur in ipsis, neque vitam aliam habeat nisi hanc, quæ divina inspicit semper, & quæ hujusmodi sanctâ communionem proficiat.* quæ verba, inquit, Suarez, tam aperta sunt, ut nullam admittant expositionem.

Idem testatur S. Cyprianus in libro de lapsis, & miraculo confirmat: Sanctus etiam Augustinus epist. 23. ad Bonifacium lib. quarto de Trinitate, capite decimo, & alibi sæpè: Sanctus quoque Clemens, & alii Patres, insinuatque hæc consuetudo in Concilio Toletano undecimo, capite primo, ubi dicitur, eum qui ob infirmitatem, necessitatem, mentis incapacitatem, vel infantiam, susceptam Eucharistiam evomuerit, puniendum non esse. Tandem Concilium Tridentinum sess. 21. cap. 4. idipsum agnoscit, dum ait sanctissimos illos Patres sui facti probabilem causam pro illius temporis ratione habuisse.

Quares: Cur ergo in præsentî Eucharistiam Ecclesia parvulis non ministrat: si enim effectus illius capaces sint, non videntur jure posse illius usu privari. Respondetur: quod capaces sint non videtur dubitari posse; nec enim tot viri doctissimi & sanctissimi consuetudinem illam admisissent, si nullum inde fructum parvulis provenisse existimassent: nunc verò crescente fidelium numero, sine magno irreverentiæ periculo fieri non potest, quod aliquali parvulorum utilitati, præferri debuit. Sicut non nisi postquam ad usum rationis venerint pueri, confirmationis Sacramentum suscipiunt, quæ tamen si ipsis in infantia statim post baptismum, ut antiquitus fiebat, conferretur, gratiam in eis auget, quo plurimi augmento jam privantur, qui priusquam ad rationis usum perveniant, è vitâ decedunt: & licet per duas communioniones moraliter diversas plus gratiæ conferatur quàm per unam, meritò tamen ob reverentiam erga hoc Sacramentum prohibuit Ecclesia ne quis bis eodem die communicet.

Quoad amentes, vel sunt perpetuò amentes, tunc autem eadem est ratio de illis ac de parvulis: vel aliquando ratione usi sunt, tunc vero si antequam in amentiam inciderent devotionem aliquam ostendebant, sacro hoc pane orbandi omnino non sunt, saltem in articulo

mortis. Unde in Concilio Arausicano dicitur amentibus quæcumque pietatis sunt, esse conferenda, & clariùs in Concilio quarto Carthaginensi, canone 76. ubi habetur: *Is qui penitentiam in infirmitate petit, si casu, dum ad eum Sacerdos invitatus venit, oppressus infirmitate obmutuerit, vel in phrenesim conversus fuerit, dent testimonium qui eum audierint, & accipiat penitentiam, & infundatur ori ejus Eucharistia.* Imò ait Suarez disp. 69. sect. 2. & alii, debere iis in articulo mortis Eucharistiam dari, quòd desumi videtur ex Sancto Thoma & Concilio citatis, & praxi Ecclesiæ. Si tamen amentia non putetur fore perpetua, nec, dum ea durat occurrat necessitas, expectandum donec ad se redeant.

CAVENDA tamen semper irreverentia, ut si effectus periculum expuitionis aut vomitus; tunc enim non esset danda iis Eucharistia, sed consulendum hac in parte est majestati hujus Sacramenti. Quando autem jubet Apostolus, ut homo probe se, qui accedit ad hoc Sacramentum, alloquitur eos qui ultro & scientes accedunt; alios enim ab Ecclesia vel à suo quemque Pastore probari sufficit. Ii verò qui semifatui sunt, & rationis usum imperfectum retinent, ad hanc mensam saltem in Paschate admittendi sunt, imò sapiùs, si devotionem præ se ferant.

ENERGUMENI status temporibus ad Eucharistiam admittendi sunt, ut docet sanctus Thomas quæstione octogesimâ, articulo nono ad secundum. Quando ergo S. Dionysius in libro de Ecclesiasticâ hierarchiâ, capite tertio, parte secundâ dicit eos etiam aspectu hujus Sacramenti arcendos esse; loquitur, inquit sanctus Thomas, de energumenis nondum baptizatis. Dum etiam Concilium Adilbertinum ait energumenum ad altare non admittendum, loquitur de excommunicato, qui traditus Satanae in interitum carnis ob publica scelera à dæmonibus vexatur.

SECTIO SECUNDA.

Quæ dispositio animæ & corporis ad Eucharistiam requiratur.

SERMO est de homine baptizato, qui enim baptismum necdum suscepit, indispositus planè est ad Sacramenti hujus susceptionem, cum fructus illius percipiendi sit incapax. Quare, quantumvis quis sit justus, si tamen non sit baptizatus, indignè ad hoc Sacramentum accedit, & peccat accedendo; Baptismus quippe est janua aliorum Sacramentorum: unde non baptizatus incapax dici potest suscipiendi Eucharistiam quoad effectum ejus & significationem: sicut enim, ut rectè Suarez, nutritio in cibo corporali supponit generationem, ita ut quis per Sacro-sanctam Eucharistiam, quæ est cibus & alimentum animæ, nutriatur spiritualiter, supponi debet generatus seu regeneratus per baptismum, & vitam spirituales adeptus.

Circa alias verò dispositiones, supra, cum de Sacramentis in genere diximus, ut quis accedat ad Sacramenta vivorum requiri per se loquendo, ut sit in gratiâ, cum Sacramenta illa non ordinantur per se & directè ad primam gratiam conferendam, sed solum ad illius augmentum: unde quisquis peccati mortalis conficius ad aliquod ex his Sacramentis accedit, actum contritionis elicere tenetur, si verò Eucharistiam sumere velit, ultra hoc

XI.
Cavenda
tamen sem-
per in his
omnibus est
irreverentia.

XII.
Danda
Energumenis
interdum Eu-
charistia.

I.
Sermo tan-
tùm est de
baptizatis.

II.
Peccat per se
loquendo qui
ad Sacra-
menta vi-
vorum ac-
cedit sine
gratiâ.